

6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Tarihi Dizilerle Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Algı Düzeylerinin İncelenmesi

6th and 7th Grade Students' Lifelong Engagement with Historical TV Series Examining the Perception Levels of Learning

Esra KEMİKSİZOĞLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitim, Türkiye.

esra.kemiksizoglu@ogr.sakarya.edu.tr

ORCID: 0000-0002-8327-6912

Abstract

Learning is a lifelong process. The level of the effect of TV series on making historical knowledge more permanent has been determined. The aim of this research is to measure the level of 6th and 7th grade students' perception of lifelong learning with historical TV series, to measure the contribution of historical TV series in the context of historical knowledge and whether it varies according to students' television viewing status. The research was conducted with descriptive survey method. This study was conducted with a total of 157 students from Sakarya-based schools. "Perception of Lifelong Learning with Historical TV Series (HLLTS)" scale was used as a data collection tool. It is seen that there is no significant difference in the history knowledge dimension of students' perception of lifelong learning with historical series according to gender and grade level.

Keywords: Historical TV series, lifelong learning, history knowledge

Özet

Öğrenme, yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Tarihi bilgilerin daha kalıcı hale gelmesi noktasında dizilerin etkisinin hangi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmanın amacı, 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algı düzeylerini ölçmek, tarihi dizilerin tarih bilgisi bağlamında katkısını ve öğrencilerin televizyon izleme durumuna göre değişkenlik gösterip göstermediğini ölçmektir. Araştırma, betimsel tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma Sakarya merkezli okullardan toplam 157 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak “Tarihi Dizilerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı (TADYA)’’ ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısının tarih bilgisi boyutunda cinsiyete göre ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarihi diziler, yaşam boyu öğrenme, tarih bilgisi

GİRİŞ

Öğrenme; bilgi, beceri, inanç, tutum, strateji, davranışların kazanılmasını içermekte ve sosyal, bilişsel ve psikomotor becerileri kapsamaktadır (NationalResearchCouncil[NRC], 2000). Öğrenme süreci; önce ailede başlar, formal şekilde de okulda devam eder (NRC,2000; Bozdemir & Kabataş Memiş, 2014). Bütün bireyler öğrenme kapasitesiyle doğar, yaşam boyunca da devam eder (NationalResearchCouncil[NRC], 2000; Bozdemir & Kabataş Memiş, 2014).

Yaşam boyu öğrenme kavramı, bireyi merkeze alan bir yaklaşım benimsemiştir. Okul dışında da öğrenmeye önem verilmesinin okuldaki rollerin değiştirilmesiyle eğitimdeki ağırlığın azaltılmasına karşın sosyal rollerin güçlenmesi, eğitimin bir zaman dilimiyle sınırlandırılmaması gerektiğini vurgulamaktadır (Güleç: 2012, s.35). Son yıllarda yaşam boyu öğrenme kavramıyla ilgili birçok değişim meydana gelmiştir.

20. yüzyılda yaşam boyu öğrenme kavramında; yeni tanımlar, değişimler, düşünme, tarih, karşılaştırmalı eğitim ile derin araştırmalar yapılmıştır (Lengrad, 1985, 3074). Akkuş (2008, 4): Faure raporunda yaşam boyu öğrenmeyle ilgili insan, eğitim ve toplum kavramları geliştirilmiştir. İnsanın doğası, eğitimin toplumu değiştirebileceği güce sahip olduğuna dair bakış açısı geliştirmiştir. Öğrenme isteği insan doğasında vardır. Öğrenme iç güdüsü, yaşam boyu öğrenmeyi de destekleyecek güce sahiptir. Gelecek nesil öğrenen bir toplum haline gelecektir ve toplum kültürü ‘bilimsel insancıl’ olacağı ön görülmektedir. Bu rapor; iyi

şekilde organize edilirse, bireyler bilimsel-teknolojik evrime tam olarak katılmasını sağlayacak kapasiteye sahiptir. Yaşam boyu eğitim demokratik toplumlar için şarttır.

Yaşam boyu öğrenmenin üç temel amacı vardır: Bireylerin kişisel gelişimlerini sağlamak için öğrenmede fırsatlar yaratmak, toplumsal bütünleşmeyi sağlamak, ekonomik olarak büyümeyi sağlamaktır. İnsanlar doğduğu andan son ana kadar gelişimlerinde farklı dönemler bulunmaktadır. Yaşam boyu öğrenmenin amacı bireylerin yaşamlarını daha kaliteli sürdürmesi, yaşamının bazı dönemlerinde uyum sağlamak için bilgi ve beceri kazanmasını sağlamaktır (Turan, 2005, 89). Yaşam boyu öğrenme, doğduğundan öldüğün ana kadar süregelen bir süreçtir (Ünal, Kalçık ve Satuk, 2016: 905). Öğrenme hayatımızın her alanında gerçekleşir.

Hayatımızın her alanında var olan yaşam boyu öğrenme; örgün, yaygın ve algin (informal) olarak gerçekleşmektedir. Bireyler algin olarak herhangi bir amaç güdülmeyen yaşamlarında (evde, otobüste, televizyon izlerken...) birçok öğrenme gerçekleştirmektedir (Ünal, Kalçık, 2017). Görüldüğü üzere kitle iletişim araçları da yaşam boyu öğrenmede önemli yere sahiptir.

Radyo, televizyon, internet gibi birçok kitle iletişim alanındaki gelişmelerle birlikte insanların hayatına girmiştir ve vazgeçilmezi haline gelmiştir. İletişim araçları, insanların yiyeceği, içeceği gibi konularda da belirleyici faktör haline gelmiştir (Kızıldağ, 2001). İletişim araçlarından özellikle televizyonun Türkiye’de çok etkili olduğunu gün geçtikçe artan dizilerden de anlamak mümkündür. İzleyiciler, televizyon dizilerinden çok fazla etkilenmektedir. Yaşadıkları dünyadan çok, dizilerdeki yapay dünyalarla ilgilenmektedir

(Savaş, 2006, 4). Görsel aktivitelerin bulunduğu bu öğrenimler öğrencilerde daha etkili ve kalıcıdır (Stradling, 2003).

Dizi formatları televizyon yapısına çok daha uygun olduğundan izleyicide algılama ve bağlantı kurmayı daha kolay hale getirmektedir. Böylece diziler, gündelik yaşamın vazgeçilmezi haline gelmektedir. Bu nedenle de dizilerin toplumsal yapıyı yansıtması kaçınılmaz hale gelmektedir (Yaktıl ve Oğuz, 2005). Özellikle dizilerin toplum üzerinde etkisinin fazla olduğu görülmektedir (Gezici ve Demir, 2018). Son zamanlarda özellikle tarih ile ilgili birçok dizi ortaya çıkmıştır.

Tarihi dizilerin; olayları aktarmada kitap, dergi, resim gibi birçok kaynaktan daha etkili olduğu görülmektedir (Rosenstone, 2001; Öztaş, Anıl ve Kılıç, 2013). Tarihi dizilerin ve filmlerin; yaşanmış olayları görselleştirilmesinin, öğrenciler tarafından katılımını

artırmasının, eleştirel ve analitik düşünme becerilerinin geliştirilmesinden (Casper& ark. 2003; Smithikrai, 2016) ziyade öğrencilerin tarihe ilgisini artırmaktadır (Öztaş, Anıl ve Kılıç, 2013). Tarihi diziler, tarihi konu edinen, toplum tarafından da ilgi gören görsel yapıtlar olarak tanımlamak mümkündür (Aktekin ve Çoban, 2012). Bu diziler, tarihi görselleştirdiği için tarihe yönelik güçlü bağlar kurulmasında etkili rol oynar (Öztaş, Anıl ve Kılıç, 2013).

Görsel ve işitsel olması yönüyle duygulara da hitap etmesi insanlar üzerinde daha etkili olmasını sağlamaktadır (Kaya ve Günal, 2015; Ocak ve Selimoğlu, 2016). Ele alınan dönemin kültürel, ekonomik, psikolojik ve sosyolojik sürecini bütünsel olarak ele almaktadır (Öztaş, 2007). Sosyal bilgiler dersinde tarih konularının öğrenilmesi ezberci bir sistem yoluyla devam ettiği için öğrenciye zor gelmektedir. Bu yüzden diziler yoluyla bazı bilgilerin daha kalıcı hale gelmesi öğretmenlerin de işini daha kolay hale getirmektedir. Dolayısıyla da tarih ve tarih bilinci, tarihi diziler yoluyla insanlara aktarılmaktadır (Kalçık, 2019).

Bu çalışma, yaşam boyu öğrenmenin sağlandığı alanlardan biri olan televizyondaki dizilerin araştırılmasını ve tarihi dizilerin öğrencilerin tarih öğrenimindeki algısını ortaya koymasından açısından önemlidir. Çalışma ile ortaokul öğrencilerinin televizyonda yayınlanan tarihi dizilerin; yaşam boyu öğrenme kapsamı ve ilkeleri çerçevesinde, bireyleri günlük sosyal yaşamlarına, öğrenmeyi öğrenmelerine, tarih bilinçlerine, tarih bilgisi edinme ve tarihsel düşünme becerilerine katkısı açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, televizyonda yayınlanan tarihi dizilerin yaşam boyu öğrenme ve algın öğrenmedeki yeri dikkate alınarak, tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısı ölçeği geliştirilmiş ve böylece alan yazına katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda gerek ortaokul, gerek lise ve gerekse de üniversite öğrencileri düzeylerinde tarihi dizilerin yaşam boyu öğrenme algısına yönelik (Kalçık, 2017,2019; Ünal ve Kalçık, 2017; Semerci ve Kalçık, 2017; Şahin, 2019) birçok çalışma bulunmaktadır.

Önal (2010), tarihsel değişim sürecinde yaşam boyu öğrenmede okuryazarlık çalışması bulunmaktadır. Faiz ve Avcı (2020), popüler kültür olarak tarihi dizilere ilişkin sosyal bilgiler öğretmen görüşlerine yönelik de bir çalışması bulunmaktadır. Gezici ve Demir (2018), tarihi dizi ve filmlerin sosyal bilgiler dersine yansımalarıyla ilgili bir çalışma bulunmaktadır. Koç (2019), ortaokul öğrencilerinin Osmanlı dönemine ilişkin tarihsel dizilere yönelik görüşleri ile ilgili de tez çalışması bulunmaktadır. Sarı (2019), tarihsel film ve dizilerin kullanımının sosyal bilgiler dersinde tarih üniteleri için materyal kılavuzu geliştirme çalışması

bulunmaktadır. Dizi ve filmlerin değer yargısına yönelik sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri çalışması da bulunmaktadır (Ünal, 2021).

İlgili alanda birçok araştırmanın olduğu görölmektedir. Ölçeğin uygulandığı araştırma, lise son ve ortaokul sonuncu sınıflara uygulanmıştır (Kaık, 2017). Fakat 6. ve 7. sınıfa ait herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Bu araştırmanın amacı 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algı düzeylerini ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Öğrencilerin tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısı ne düzeydedir?
- 2) Tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenmenin öğrencilere tarih bilgisi boyutunda;
  - a. Cinsiyetlerine göre,
  - b. Sınıf düzeylerine göre farklılık göstermekte midir?
  - c) Televizyon izleme durumuna göre değişkenlik göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu araştırma, nicel yöntemlerden olan betimsel tarama modeli esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Betimsel araştırmalar olağan durumun resmini açıkça ortaya koymak için yapılmaktadır (Karasar, 2005). Bu araştırmada da 6. ve 7. sınıf öğrencilerin tarihi dizilerle öğrenme algı düzeyleri genel olarak ortaya konulmuştur.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, Sakarya merkezli okullarda öğrenim görmekte olan 6. ve 7. sınıflar oluşturmaktadır.

Araştırma grubu toplam 157 kişiden oluşmaktadır. Bunların 73 tanesini kız öğrenciler, 83 tanesini de erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma grubu saptanırken örnekleme yöntemlerinden uygun/elverişli örnekleme tekniği kullanılmıştır. Büyüköztürk (2021) uygun/elverişli örneklemeyi araştırmacının rahat bir Şekilde ulaşabileceği bir örneklemeden verilerin toplanması ve zaman, para ve işgücü kaybını önlemeye yönelik imkan sağladığı Őeklinde ifade etmektedir (s. 95). Buna bağlı olarak, araştırmada örnekleme grubuna uygun kişilere ulaşılmıştır ve uygun Şekilde veri toplama işlemi gerçekleşmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada Ünal ve Kalçık (2017) tarafından geliştirilen ‘‘Tarihi Dizilerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı’’ ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 44 madde ve ‘‘tarihsel düşünme’’ , ‘‘tarih bilgisi’’ , ‘‘öğrenmeyi öğrenme’’ , ‘‘tarih bilinci’’ olmak üzere toplam dört alt boyuttan oluşmaktadır. Sorular 5’li Likert tipindedir. Ölçekteki maddeler ‘‘tamamen katılıyorum 5’’, ‘‘katılıyorum 4’’, ‘‘kısmen katılıyorum 3’’, ‘‘katılmıyorum 2’’ ve ‘‘hiç katılmıyorum 1’’ şeklinde derecelendirilmiştir.

Veri Analizi

Elde edilen veriler SPSS 20 paket programı ile araştırmanın amacı ve soruları bağlamında çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi, anavo analizleri yapılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler derslerinde tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısının belirlenmesinde ölçüt olarak 1.00-1.80 ‘‘hiç katılmıyorum’’, 1.81-2.60 ‘‘katılmıyorum’’, 2.61-3.40 ‘‘Kısmen katılıyorum’’, 3.41-4.20 ‘‘katılıyorum’’, 4.21- 5.00 ‘‘tamamen katılıyorum’’ aralıkları kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amacına bağlı olarak tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısının çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısı betimsel istatistik tablosu

	N	En Az	En Fazla	X	SS
Tarihi Dizilerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı (TADYA)	157	1,00	5,00	3,06	,759

Tablo 1 incelendiğinde Tarihi Dizilerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı’nın (X= 3,06) olduğu görölmektedir. Ölçeğin tümünde ‘‘kısmen katılıyorum’’ düzeyinde olduğu görölmektedir. Öğrencilerin görüşlerinin olumlu ve orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Öğrencilerin tarih bilgisi boyutunda cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	X	SS	t	sd	p
Tarih Bilgisi	Kadın	73	3,21	,708	-1,88	154	,169
	Erkek	83	3,44	,797			

Tablo 2 incelendiğinde, öğrencilerin tarih bilgisi boyutunda cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. ($p>,05$). Kız öğrenciler ile erkek öğrenciler, tarih bilgisi boyutunda bakıldığında erkek öğrencilerin lehine 0,23 puanlık bir fark olsa da cinsiyete göre anlamlı bir değişkenlik göstermediği görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin tarih bilgisi boyutunda sınıf düzeylerine göre t-testi sonuçları

Boyutlar	Sınıf Düzeyi	N	X	SS	t	sd	p
Tarih Bilgisi	6.Sınıf	74	3,40	,783	1,02	154	,254
	7.Sınıf	82	3,27	,744			

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin tarih bilgisi boyutunda sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>,05$). 6. sınıf öğrencileri ile 7. sınıf öğrencileri, tarih bilgisi boyutunda bakıldığında 6. sınıf öğrencilerinin lehine 0,13 puanlık bir fark olsa da sınıf düzeylerine göre anlamlı bir değişkenlik göstermediği görülmektedir.

Tablo 4. Tv izleme durumu değişkenine ilişkin betimsel istatistik tablosu

TV İzleme Durumu	N	X	SS
0-1 saat arası tv izleme	62	3,09	,762
2-3 saat arası tv izleme	39	2,99	,792
3-4 saat arası tv izleme	32	3,07	,624
4-5 saat arası tv izleme	14	2,97	,939
5 saat ve daha fazlası tv izleme	10	3,16	,864
Toplam	157	3,06	,759

Tablo 4 incelendiğinde, 62 öğrenci 0-1 saat arası tv izleyerek en fazla sayıdadır ($X= 3,09$). 10 öğrenci ise 5 saat ve daha fazlası tv izleyerek en az sayıdadır ($X= 3,16$).

Tablo 5. Öğrencilerinin tv izleme durumuna ait tek yönlü ANOVA sonuçları

Tv İzleme Durumu	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arasında	,453	4	,113	,192	,942
Grup içinde	89,593	152	,589		

Tablo 5 incelediğinde, öğrencilerin tv izleme durumuna göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>,05$). Tek yönlü ANOVA testi, TV izleme saatlerine göre öğrencilerin tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısını ortaya koymak için kullanılmıştır. Analiz sonucunda; 0-1 saat arası tv izleme (3,09), 2-3 saat arası tv izleme (2,99), 3-4 saat arası tv izleme (3,07), 4-5 saat arası tv izleme (2,97) ve 5 saat ve daha fazlası tv izleme (3,16) grupları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Sonuçlara göre öğrencilerin, 5 saat ve daha fazlası tv izleme durumu daha yüksek olmasına rağmen anlamlı bir sonuç elde edilememiştir. Buna göre öğrencilerin televizyon izleme durumuna göre tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısında herhangi bir değişim olmadığı söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Gelişen teknoloji ile hayatımıza giren televizyon, hayatımızın bir parçası haline geldi diyebiliriz. Bu araştırma; öğrencilerin yaş, cinsiyet, tv izleme durumu ve tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısının hangi düzeyde olduğunu tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgular yardımıyla ulaşılan sonuçlar tartışılarak elde edilen sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Ölçeğin tümünde tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısı “kısmen katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin görüşlerinin olumlu ve orta düzeyde olduğu söylenebilir. Nicel verilerin hem tarihi dizileri izleyen hem de izlemeyen öğrencilerden toplanması bu sonucun bir sebebi olarak düşünülebilir. Buna göre öğrencilerin, tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısına ilişkin yapılan birçok araştırma sonucu ile örtüşmektedir (Kalçık, 2017). Öğrencilerin tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısının tarih bilgisi boyutunda cinsiyete göre ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Cinsiyete göre erkek öğrencilerin lehine 0,23 puanlık bir fark olsa da anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Sınıf düzeyine göre ise 6. sınıf öğrencilerinin lehine 0,13 puanlık bir fark olsa da anlamlı bir değişkenlik göstermediği görülmektedir. Bu bağlamda Çoban (2012), Kaya ve Çengelci (2011)’in çalışmalarında değindikleri tarihi dizilerin tarih konularının öğretiminde öğrencilerin duyuşsal hazır bulunuşluğunu arttırdığı sonucu ile paralellik

göstermektedir. Öğrencilerin tarihsel düş gücü yani imgeleme becerilerini kullanma durumu oluşan tarihi olay ve olguların hangi yönlerini gerçek ve kurgusal gördükleri de ortaya konulmuştur. Ünal ve Kalçık (2016, 250-263) yaptıkları çalışmalarında da tarihi dizilerin öğrencilerin imgelem becerilerini geliştirdiğini ve tarihi dizileri izledikten sonra dizide gördükleri nesne ve olayları zihinlerinde canlandırarak tarihi gerçekçilik ile resmedebildikleri sonucuna ulaşmışlardır. Görüldüğü üzere tarihi diziler öğrencileri olumlu yönde etkilemektedir. Bu sebeple okulda da tarihi dizilerden kesitler izletilebilir.

Öğrencilerin tv izleme durumuna yönelik düşünülenin aksine tv izleme saati arttıkça algı düzeyleri artmamaktadır. En yüksek 62 kişiyle 0-1 saat arasında tv izlemektedirler. Bu sebeple öğrencilerin tv izlediklerinde faydalı içerikler izlediğini söyleyebiliriz. Öztaş (2015) tarih öğretiminde tarihi film ve tarihi dizilerin kullanılmasına ilişkin tarih bölümü öğrencilerinin görüşlerini incelemiş ve tarih öğretiminde tarihi film ve dizilerin kullanılmasının dersi zevkli hale getireceğini, daha etkili ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesine katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Bu çalışmada varılan sonuçlar doğrultusunda, öğrenciler üzerine yapılan bu araştırma veli üzerine de yapılabilir. Tarihi dizilerin, tarih bilgisinin daha kalıcı hale gelmesinde rolünü araştırırken Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ve Tarih öğretmenlerinin görüşleri alınabilir. Sadece tarihi diziler kapsamında değil televizyondaki dizilerin, filmlerin, belgesellerin yaşam boyu öğrenmeye katkısı nedir sorularına cevap aranabilir. Öğrencilerden proje ödevi kapsamında tarihi bir olayı anlatan kısa film çekmesi istenebilir.

5. KAYNAKÇA

Akkuş, N. (2008). *Yaşam boyu öğrenme becerilerinin göstergesi olarak PISA 2006 sonuçlarının Türkiye açısından değerlendirilmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Bozdemir, H., & Memiş, E. K. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenmeye Ve Öğrenci-Öğretmen-Aile'nin Okuldaki Yerine İlişkin Görüşleri. *Hayef Journal of Education*, 11(2), 301-320.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2021). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem, 2021

Casper, W. J., Watt, J. D., Schleicher, D. J., Champoux, J. E., Bachiochi, P. D., & Bordeaux, C. (2003). Feature film as a resource in teaching IO psychology. *The Industrial-Organizational Psychologist*, 41(1), 83-95.

Çoban, S. A. Z. (2012). Tarih Derslerinde Tarihi Film Ve Dizilerin Kullanımına İlişkin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri: Trabzon Örneği/Views Of Teachers And Students On The Use Of Historical Films And Series In History Lessons: The Trabzon Case. *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 13(13), 141-160.

Demir, S. B., & Gezici, M. (2018). Tarihi Dizi Ve Filmlerin Sosyal Bilgiler Dersine Yansımaları. *Turkish History Education Journal*, 7(2), 392-413.

Fatma, Ü. N. A. L., & Kalçık, C. (2017). Tarihi Dizilerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi.

Güleç, İ., Çelik, S., & Demirhan, B. (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.

KALÇIK, C. ve Fatma, Ü. NAL (2017). Tarihi Dizilerin Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde Öğrenmeyi Öğrenme Ve Tarih Bilgisine Katkı (Historical Dizilerin Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde Öğrenmeyi Öğrenmeye ve Tarihsel Bilgiye Katkısı). *Anadolu Kültür Araştırmaları Dergisi (JANCR)*, 1 (1), 1-19.

Kalçık, C. (2017). *Tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısı (Bartın ili örneği)* (Master's thesis, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Kalçık, C. (2019). Tarihi dizilerle yaşam boyu öğrenme algısının televizyon izlenme durumuna göre incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 113-134.

Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, E. Ve Çengelci, T. (2011). Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Eğitiminde Filmlerden Yararlanmasına İlişkin Görüşler. *Sosyal bilgiler eğitimi araştırmaları dergisi*, 2 (1).

Kaya, R., & Günal, H. (2015). Tarih öğretmenlerinin muhteşem yüzyıl dizisi özelinde tarih konulu film ve dizilerin öğretimde kullanımına yönelik görüşleri. *Türk Tarih Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-48.

Kızıldağ, Ş. (2001). *Pop müzikten popüler kültüre medya çocukları*. Şehir Yayınları.

Koç, H. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin Osmanlı Dönemine ilişkin Tarihsel dizilere yönelik görüşleri* (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi).

Lengrad, P. (1985). Lifelong education: Growth of the concept. The International Encyclopedia of Education, V. Torsten Husen, T. Neville. Postlethwaite.

Faiz, M., & Avcı, E. K. (2020). Popüler kültür unsuru olarak tarihi dizilere ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(3), 744-763.

National Research Council, Division of Behavioral, Board on Behavioral, Sensory Sciences, Committee on Developments in the Science of Learning with additional material from the Committee on Learning Research, & Educational Practice. (2000). *How people learn: Brain, mind, experience, and school: Expanded edition* (Vol. 1). National Academies Press.

Ocak, G., & Selimoğlu, S. (2016). Tarih öğretiminde tarih dizilerinin kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri-nitel bir analiz. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), 431-452.

Oğuz, G. Y. (2005). Tv Dizileri Ve Kültürel İletilerin Yayılma Süreci Türk Televizyon Tarihinde Bir Fenomen: Bizimkiler Dizisi. *Kurgu*, 21(1), 162-175.

Önal, İ. (2010). Tarihsel değişim sürecinde yaşam boyu öğrenme ve okuryazarlık: Türkiye deneyimi. *Bilgi dünyası*, 11(1), 101-121.

Öztaş, S. (2007). Tarih öğretimi ve filmler: tarih öğretiminde film kullanılmasının öğrenci başarısı üzerine etkisi. *Yayınlanmamış doktora tezi*. YÖK Tez Merkezinden alınmıştır.

Öztaş, S., Anıl, N. K., & Kılıç, B. (2013). Tarihî Film Veya Tarihî Dizilerin Tarihe İlgili Artırmada Etkisine İlişkin Myo Öğrencilerinin Görüşleri. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 3(4).

Rosenstone, RA (2001). Tarihsel film: Okuryazarlık sonrası bir çağda geçmişe bakmak. *Tarihsel film: Medyada tarih ve bellek*, 50-66.

Sarı, M. (2019). *Tarih eğitiminde tarihsel film ve dizilerin kullanımı ve sosyal bilgiler dersi tarih üniteleri için öğretim programı temelli bir materyal kılavuzu geliştirme çalışması* (Doctoral dissertation, Bursa Uludag University (Turkey)).

Savaş, G. (2011). Kitle iletişim araçlarına eleştirel bir yaklaşım. *Journal of Human Sciences*, 8(1).

Semerci, N., & Kalçık, C. (2017). Televizyonda Yayınlanan Dizilerin Lise Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmesine Etkisine İlişkin Öğrenci Görüşleri/The Effect of Television

Broadcasting Series on the Lifelong Learning of High School Students' Student Opinions. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 237.

Smithikrai, C. (2016). Olumlu özelliklerin ve davranışların teşvik edilmesinde filmlerle öğretimin etkinliği. *Procedia-Sosyal ve Davranış Bilimleri*, 217, 522-530.

Stradling, R. (2003). Tarihi öğrenmek ve öğretmek 20.yy Avrupa tarihi nasıl öğretilmeli. (1. Baskı) İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayıncılık

Şahin, K. (2019). *Öğretmen adaylarının tarihi dizi/filmlerle yaşam boyu öğrenme algısı ve tarih şuuru oluşumu hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Turan, S. (2005). Öğrenen Toplumlara Doğru Avrupa Birliği Eğitim Politikalarında Yaşam Boyu Öğrenme. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 5(1), 87-98.

Ünal, O. (2021). Dizi ve filmlerin değerler üzerindeki yansımalarına yönelik sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19(41), 277-311.

Ek 1. Tarihi Dizilerle Yaşam Boyu Öğrenme Algısı Ölçeği (TADYA)

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Tarihi dizilerden tarihle ilgili yeni bilgiler öğreniyorum.					
2. Tarihi diziler sayesinde öğrendiğim tarihi olay ve olgular daha çok aklımda kalıyor.					
3. Tarihi diziler sayesinde daha önce iyi bilmediğim tarihi şahsiyetler ve olaylar hakkında bilgi ediniyorum.					
4. Tarihi diziler güncel olayları, ulusal ve uluslararası gelişmeleri daha iyi anlamamı sağlıyor.					
5. Tarihi diziler sayesinde tarihteki sosyal ve kültürel hayatın örneklerini görüyorum.					
6. Tarihi diziler sayesinde geçmiş, bugün ve gelecek ilişkisini daha iyi kurabiliyorum.					
7. Tarihi dizilerin, tıpkı kitaplar gibi tarihi bilgi veren bir kaynak olduğunu düşünüyorum.					
8. Tarihi dizilerin, her yaştan herkesin tarih bilgisini arttırdığını düşünüyorum.					
9. Tarihi dizileri izledikten sonra arkadaşlarımla konuyla ilgili tartışmalar yapıyorum.					
10. Tarihi dizileri izledikten sonra dizideki konu ve kişilerle ilgili araştırma yapıyorum.					
11. Tarihi dizilerdeki kişi ve olayları çevremdekilerle paylaşıyorum.					
12. Tarihi diziler beni tarihi konuları sorgulamaya yönlendiriyor.					
13. Tarihi dizilerde yanlış olduğunu düşündüğüm konuların doğrusunu öğrenmek için çaba gösteririm.					
14. Tarihi dizilerdeki kişi ve olaylarla ilgili merak ettiklerimi konunun uzmanlarına soruyorum.					
15. Tarihi dizilerde kullanılan sembol, giyim ve kuşam (takılar vb.) gibi öğeleri günlük hayatımda kullanmak isterim.					
16. Tarihi dizilerde yer alan söylemleri günlük yaşamımda da kullanıyorum.					
17. Tarihi diziler hakkında ailemle birlikte yorumlar yapıyoruz.					
18. Tarihi diziler tarihle ilgili konuları yorumlamama ve değerlendirmeme katkıda bulunuyor.					
19. Tarihi diziler geçmiş, bugünü ve geleceği anlamamı kolaylaştırıyor.					
20. Tarihi dizilerdeki karakterlerin yerine kendimi koyarak tarihi olaylar ile ilgili yorumlar yapıyorum.					
21. Tarihi dizilerde yer verilen tarihi belgeler yoluyla dönemin siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel yapısının yansıtıldığını düşünüyorum.					

22. Tarihi dizilerdeki kişi ve olayların çevremdeki herkes tarafından konuşulduğuna şahit oluyorum.					
23. Tarihi diziler tarihi mekânlara olan ilgimi arttırdığı için bu mekânları ziyaret etmek istiyorum.					
24. Tarih bilincinin kazandırılmasında tarih dizilerin etkili olduğunu düşünüyorum.					
25. Tarih dizilerdeki sorunlarla ilgili kendimce çözüm yolları üretmeye çalışırım.					
26. Tarihi dizileri izledikten sonra tarihle ilgili dergi ve kitapları okumaya başladım.					
27. Tarihi dizileri izledikten sonra tarihle ilgili internet sayfalarını incelemeye başladım.					
28. Tarihi dizilerin okul dışında tarihi öğrenmede önemli bir araç olduğunu düşünüyorum.					
29. Tarihe merakım olmasa da tarihi dizileri ilgiyle izliyorum.					
30. Televizyondaki diziler içinde en çok tarihi dizilerden etkileniyorum.					
31. Tarihi dizilerin kişisel gelişimime katkı sağladığını düşünüyorum.					
32. Tarih dizilerinin toplumun kültürel yapısını olumlu etkilediğini düşünüyorum.					
33. Tarihi dizilerin günümüz kültürün bir parçası olduğunu düşünüyorum.					
34. Tarihi diziler milli kimliğimizin oluşumuna katkı sağlıyor.					
35. Tarihi dizilerin, geçmişte yaşanmış olayları günümüzün anlayışı ve kültürel bakış açısıyla anlatıldığını düşünüyorum.					
36. Tarihi dizilerin tarihi gerçekleri de yansıttığını düşünüyorum.					
37. Tarihi dizileri tarih konularının öğretiminde bir eğitim aracı olarak görüyorum.					
38. Tarihi diziler tarihi belgesel ve tartışma programlarından daha çok ilgimi çekiyor.					
39. Tarihi dizilerin tarihe karşı duyarlılığı arttırdığını düşünüyorum.					
40. Tarihi diziler sayesinde, geçmişten bugüne ülkemizin diğer ülkelerle olan ilişkilerini daha iyi anlıyorum.					
41. Tarihi dizilerde kullanılan eşyalar, giysiler, takılar vb. modayı etkiliyor.					
42. Tarihi dizilerin, tarihteki farklı devletler hakkında bilgilendirdiğini düşünüyorum.					
43. Tarihi dizilerde erkek karakterlerin ön planda olduğunu düşünüyorum.					
44. Tarihi dizilerde verilen mesajlar ile günümüzdeki insanların yönlendirildiğini düşünüyorum.					

CİNSİYET: K ( ) E ( )

SINIF: 6 ( ) 7 ( )

Günlük kaç saat televizyon izlersiniz?

0-1 saat arası ( )

2-3 saat arası ( )

3-4 saat arası ( )

4-5 saat arası ( )

5 saat ve fazlası ( )